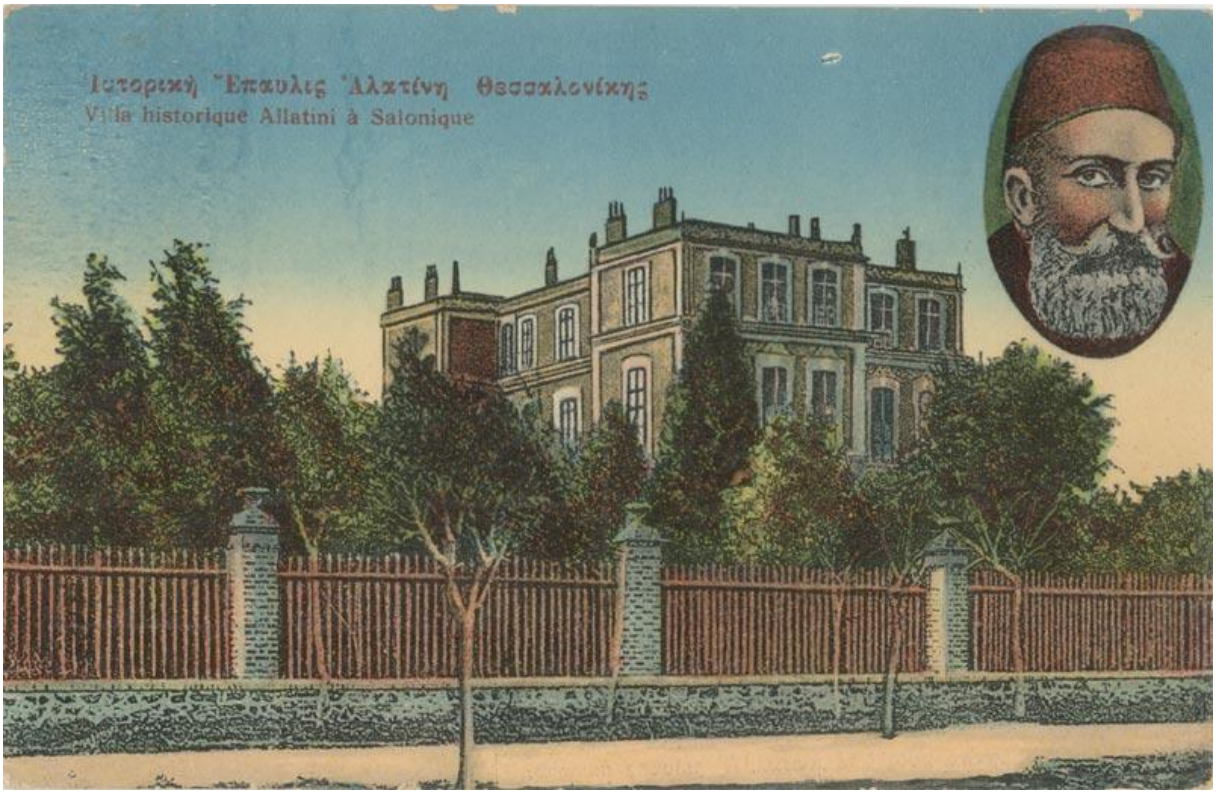
II. ABDÜLHAMİD'İN SELANİK'E SÜRGÜN EDİLMESİ

BAKİ SARISAKAL

II. ABDÜLHAMİD'İN SELANİK'E SÜRGÜN EDİLMESİ

1908 yılı 23 Temmuz'unda İkinci Meşrutiyet ilan edildiği zaman, II. Abdülhamid tahttan indirilmemişti. Meşrutiyet'in ilanıyla, İkinci Abdülhamid'in tahttan indirilişi arasında geçen dört ay içinde II. Abdülhamid boş durmamıştı. Meşrutiyet'in ilk ilanında olduğu gibi Mebuslar Meclisini dağıtmak, Meşrutiyeti kaldırabilmek için el altından çeşitli tahriklere girişti.

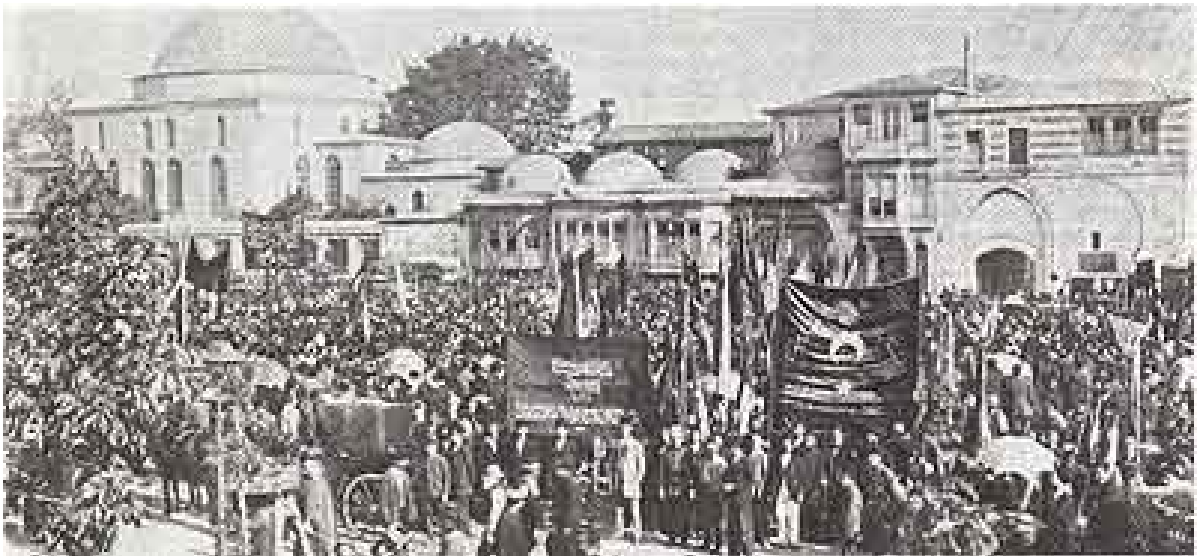
Volkan Gazetesi

İttihadı Muhammedi Cemiyeti'nin çalışmaları, bilhassa Volkan Gazetesinde yayınlanan yazılar nihayet etkisini göstermeye başladı.

1909 yılı 31 Mart'ında (13 Nisan) Taksim'de bulunan Dördüncü Avcı Taburu erleri toplu bir halde Mebusan Meclisi'ne gitmek üzere nöbetçi subaylarını hapsettiler. Kışladaki öteki taburların bu harekete iştirak etmemesine rağmen kışlayı terk ederek büyük birlikler halinde mebusan meclisine karşı yürüyüşe geçtiler.

Taburdan ayrılan bazı küçük birliklerde belli başlı bazı kışla ve karakollara uğrayarak oradaki erleri kendilerine katılmaya davet etmeye başladılar.

Softalarla el ele veren asi askerler birkaç gün devamınca " Şeriat İsteriz " haykırışları arasında, ellerine geçirdikleri mektepli subayları öldürmeye, hürriyetçi gazete bürolarını yağmaya başladılar. Bu arada bazı gazeteci ve nazırlar öldürüldü.

31 Mart Ayaklanmasından

31 Mart Ayaklanmasından

Ancak Selanik'ten gelen ve kadrosunda geniş ölçüde devrimci subaylara yer veren Hareket Ordusu Hüseyin Hüsnü Paşa Önce İstanbul ahalisine bir bildiri yayınlar:

"İstanbul Ahâlisine

Millet, kendisini senelerden beri zulümle idare eden müstebit idareyi parçaladı ve meşrutiyeti kurdu. Bu kansız ve mutlu devrimden zarar görmüş olan menfaat düşkünü eski idareciler, eski hale dönebilmek için bin türlü hile, desise ve alçaklığa başvurarak meşrutiyet hükümetimize yaralar açmak istedi, İstanbul faciasına sebep olarak kan döktü.

Millet, yaşamının ve geleceğinin tek garantisi olan meşrutiyetin parçalanarak şer'i kanunların, toplumun kurtuluşu ve saadetinin temeli olan anayasamızın ayaklar altına alınmak istendiğini gördü. Bu alçakça durumun yaratılmasına sebep olanlara hak ettikleri cezayı vermek için İstanbul üzerine yürümeye karar verdi. İlk yapıcı kuvvet olmak üzere işte bizi İstanbul surları karşısında gördüğünüz bu Hareket Ordusu'nu buraya gönderdi.

Hareket Ordusunun maksat ve görevi, meşru meşrutiyet hükümetimizi hiçbir kuvvetin sarsamayacağı surette kuvvetlendirmek ve sırf şeriat kuvvetleri ve perçinlenen Kanunu Esasinin (Anayasanın) üstünde hiçbir kanun, hiçbir kuvvet olmadığını ve olamayacağını ispat eylemek ve meşru meşrutiyetimizin devamından memnun olmayan vatan ve millet hainlerine kesin surette bir ibret dersi vermektir.

Zulüm görmüş ahâli ve tarafsız askerler tamamıyla himâye edilecektir. Ancak tahrikçiler ve fesatçılar mutlaka lâyık oldukları kanuni kovuşturmadan kurtulamayacaklardır. Faziletli din ilmi heyeti başımızın tacıdır. Fakat şahsi çıkarları ve âdi menfaatleri için yalandan alim kılığına bürünen birtakım hafiyeler ve çıkarcılar elbette kanun pençesinden kurtulamayacaklardır

Vatanın milli selâmet ve saadetinin gerektirdiği bu askeri icraat esnasında yardım, dahili inzibat ve sükûneti ve cümle ahâlinin can ve mal emniyeti için her türlü tedbir alınmış bulunmaktadır.

Muhterem elçiler ve tüm yabancı misafirlerin huzurlarının bozulmasına meydan verilmeyecektir.

İstanbul'un feci olayında kanları dökülen şehitlerin ruhları karşısında hesap vermeye, korku ve dehşete kapılmaya mahkûm olanlar, ancak bu kanlı facianın failleri ve teşvikçileridir. Bu hakikati herkes bilmeli, telâş ve heyecana kapılmayıp müsterih olmalıdır."

Daha sonra da Hareket Ordusu Komutasında İstanbul'a gelerek ayaklanmayı bastırdı.

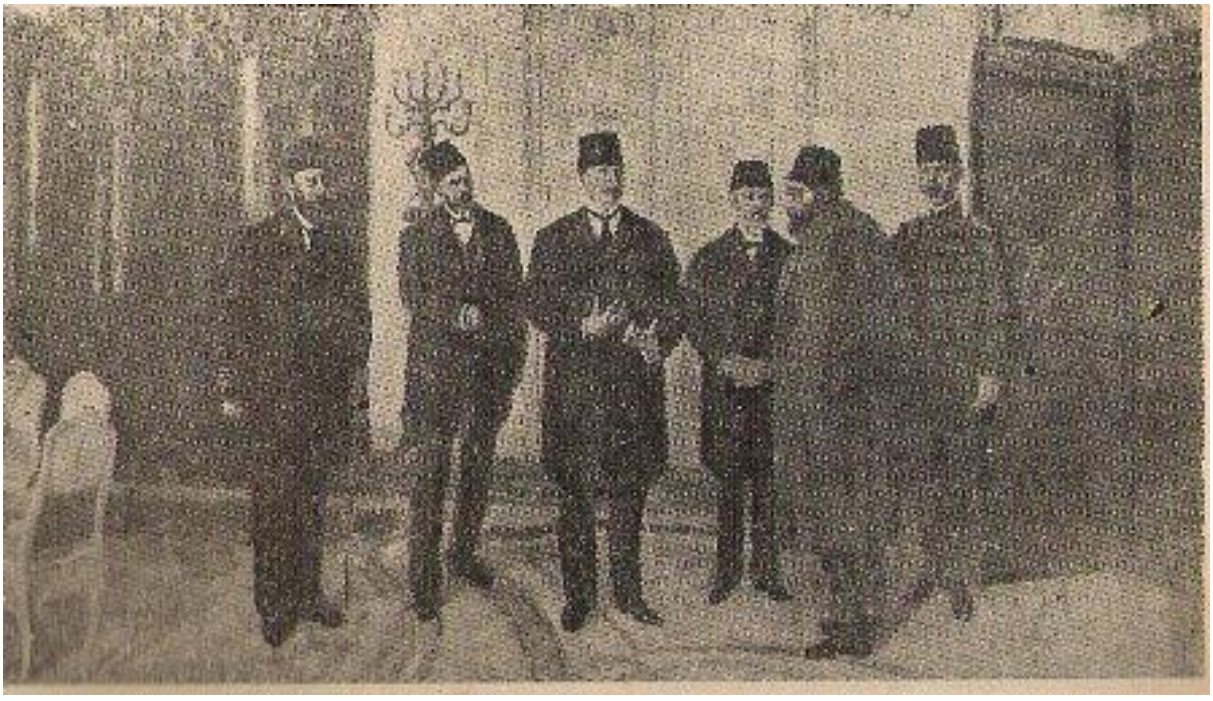
Hareket Ordusu Askerleri İstanbul Sokaklarında

Hareket Ordusu Askerleri İstanbul Sokaklarında

Hareket Ordusu Kurmay Başkanı Mustafa Kemal

II. Abdülhamit'e Sürgün Kararı Bildiriliyor

Yeşilköy'de olağanüstü bir toplantı yapan Ayan ve Müşterek bir kararıyla Mebuslar Meclisi'nin müşterek bir kararıyla 27 Nisan 1909 günü İkinci Abdülhamit tahttan indirildi Ertesi gün 28 Nisan 1909 günü Selanik'e Alatini Köşküne sürüldü.

II. Abdülhamid

ΚΡΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

Ο ΑΒΔΟΥΛ ΧΑΜΙΤ ΜΕΤΑΦΕΡΟΜΕΝΟΣ ΕΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ

Ο ΜΩΧΑΜΕΤ ΑΝΑ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ-ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ ΣΤΡΙΤΟΥ-ΤΟ ΓΙΛΔΙΖ ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ

ΕΜΠΡΟΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΑΒΔΟΥΛ-ΧΑΜΙΤ ΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ

II Abdülhamid'in Sürgüne Gönderildiğini Duyuran Rumca Gazete

Alatini köşkü, Selanik'in meşhur tütün tüccarlarından Mösyö Alatini'ye aittir Mösyö Alatini II. Abdülhamit'e nefisi tütünler gönderiyordu. Alatini'nin gönderdiği tütünler çok makbule geçtiğinden daima bunlardan ısmarlanırdı. Aşağıdaki belge böyle bir sipariş sırasında Alatini tarafından Selanik vilayetine gönderilen bir ârizadan ibarettir.

Alatini Köşkü [1]

Abdülhamid Alatini Köşküne gittiği gün şöyle demiştir: " tarihin ne garip cilvesidir. Vaktiyle nefis tütünleriyle zevkimi ve neşemi tatmin eden Alatini, şimdi de köşkü ile istirahatimi temin ediyor. "

Mösyö Alati'nin Selanik vilayetine verdiği âriza:

" Selanik Vilayeti Celilesine

Devletlü Efendim Hazretleri.

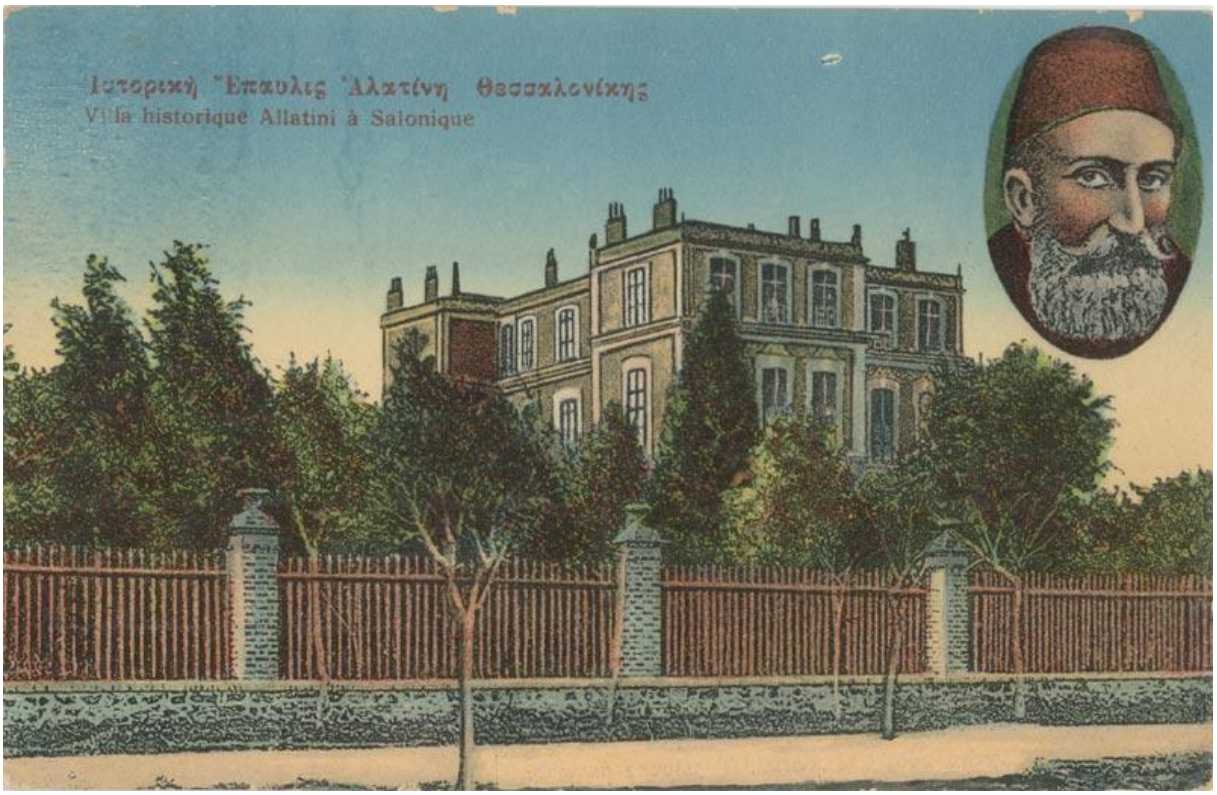
Şevketlü Padişahımız efendimiz hazretlerine mukaddema takdim kılınan duhanın beğenilip memnuniyeti şahaneye mucip olduğu ve o tütünden dahi bir miktar takdim kılınması emrü vilayet penahilerinden malûmu acizi olup bu babda biz dahi pek ziyade müftehir ve müteşekkiriz. Bermucibi irade duhanımızın (tütünümüzün) en alalarından tefrik edilen dört bohça derunundaq on dokuz kıyye İstanbul'a gönderilip zatı şahaneye takdim edilmek üzere Selanik Rüsumat Nezareti Aliyyesine teslim edilmiştir.

Mezkur duhanın beher kıyyesi üç lira olup ceman elli lira eder. Tarafı devletlerinden yazılacak ârizada, mezkur tütünlerden mesela dört kıyye kıyılacak olursa, beher bohçadan birer kıyye tefrikiyle kıydırılması münasip ve o vakit tütünün fevkalade güzel olacağının arzı rica ve eğer daha lüzumu olursa iradelerine muntazır bulunduğumun ilavesi istirham olunur. Olbabda. 24 Ağustos 1295 (5 Eylül 1879)

Alatini "

[1] Alatini Villası 1896 yılında İtalyan Mimar Vitaliano Poselli tarafından yapıldı. Tütün tüccarı Alatini'ye ait olan binada 1909-1912 yılları arasında Abdülhamid Sürgün hayatı yaşamıştır. Bina 1926 yılında üniversite olarak kullanıldı. Şimdi bakımsız bir haldedir.

II. Abdülhamid'in İstanbul'a Getirilmesi:

Sultan II. Abdülhamid'in Sürgün Edildiği Selanik Alatini Villası

Balkan Savaşı bütün şiddetiyle devam ediyordu. Yunanlılar o sırada Selanik'e çok yaklaşmışlardı. Abdülhamid'i burada bırakmak çok tehlikeli bir işti. Çünkü Yunanlıların ani bir hücumuyla eski Padişahın düşmanın eline düşmesi ihtimali vardı.

Onun için II. Abdülhamid'i İstanbul'a götürmek istediler. Fakat o bunu şiddetle reddetti. Bu defa Almanya'ya müracaat edildi. Zira Sultan Hamid'in Alman İmparatoruna büyük güveni vardı. Kendisini almak üzere Selanik'e gelmiş olan Alman gemisi süvarisine Sultan Abdülhamid: " Kayzerin namusuna, dostluğuna güvenim vardır. Sizi dünyanın öbür ucuna kadar takibe hazırım. "

Gemiye hiç tereddüt etmeden bindi. Seyahat esnasında büyük bir iştaha ile yiyip içti Gerek şehzadeliği ve gerekse hükümdarlığı zamanında yıkanmayı çok sevdiği halde gemideki banyoyu beğenmedi. Gemi personelinin kendisine gösterdiği alaka ve saygıdan çok memnun kalan Abdülhamid her birine mücevherli iğneler, yakut pırlantalı ağızlıklar hediye etti.

Sakin geçen bir yolculuktan sonra gemi İstanbul önlerine gelince II. Abdülhamid, gökyüzüne doğru büyük bir ihtişamla yükselen çamların siluetini seyrederken büyük bir heyecan duydu.

Gemi ağır ağır seyrederek Beylerbeyi önünde demirledi. Abdülhamid o zaman gayri ihtiyarı Yıldız tepelerine baktı. Tarihe gömülmüş olan mazisine ağladığını kimse fark etmedi.

Gemiye yanaşmış olan bir sandal kendisini ve diğer bir sandal'da haremlerinden on kadını ve iki harem ağasını, oğlunu beylerbeyi Sarayının rıhtımına götürdü. Bu defa arkasına hiç bakmadan içeriye girdi ve hayatının sonuna kadar burada kaldı.